

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Driebergen; Ds. G. Blom, Meerkerk;
Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R.
Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D.
Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum;
J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-73814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

Een gebed uit de diepten

*Uit de diepten roep ik tot U, o Heere!
Heere! hoor naar mijne stem; laat Uw
oren opmerkende zijn op de stem mijner
smekingen. - Ps. 130 : 1, 2.*

Psalm 130 is één van de liederen Hammaäloths. Deze liederen werden gezongen bij de opgang of optocht der Israëlieten naar de tempel te Zion. Van heinde en ver, uit steden, dorpen en vlekken stroomde de feestvierende menigte samen. Op alle wegen, die naar Jeruzalem leidden zag men tempelgangers gaan. Nu trok de stoet niet zwiingend voort. Men zong de liederen der optochten. Onder meer werd gezongen Psalm 130. Deze psalm is ons niet onbekend. Wij kennen hem. Hij staat in onze psalmbundel. Wij zingen hem. Nu is het echter de vraag of in deze psalm onze ziels-toestand verklaard ligt. Opmerkelijk is het, wanneer we deze psalm in onze bijbel lezen, dat de naam van de dichter niet genoemd wordt. De Heere vermeldt de naam van de dichter niet. Hierin ligt verklaard, dat allen, die op weg zijn naar het hemelse Zion deze kennen als hun levenslied. Wie de inhoud van deze psalm niet beleefd, zal niet voor God in Zion verschijnen. Zielsbeleving wordt ons al in het eerste vers getekend. Het is een gebed uit de diepten. De dichter bevindt zich in de diepten. Hij is een mens van de diepte. Van nature zijn we daar een vreemdeling van. De mens is van huis uit geen mens van de diepte.

Hij is een mens van de oppervlakte. Onbewogen gaat hij door het leven en trekt zich van de werkelijkheid niets aan. Men kan ook een mens van de hoogte zijn. Als een eigengerechtigde kan men voortgaan over de weg des levens. Rijk en verrijkt zijnde en geen dings gebrek. Men leeft in de vaste overtuiging, dat het einde vrede zal zijn. Men gelooft en twijfelt nimmer. Men heeft geen strijd. Men kan voor God bestaan. Echter zonder kennis van de diepte. Men mijdt allen, die spreken over de diepten. Men ergert zich aan een prediking, waarin het gaat over de diepten. Zo zijn er velen in onze tijd. Men bedriegt zich echter voor de eeuwigheid. Niemand komt in de hemel, zonder kennis van de diepten, waarvan de dichter spreekt. Men moet kennen het lied uit de diepte. Wie nu door Gods Geest bewerkt wordt, wordt een mens van de diepte. Dit leert ons de bijbel duidelijk. Wanneer de dichter van Psalm 130 het heeft over de diepte, gebruikt hij een beeld. Een treffend beeld.

In het Oosten waren er putten en kuilen. Daarin werd in de regentijd water verzameld. In de droge periode was de bodem bedekt met een laag slijk. Wie nu in zo'n put of kuil terecht kwam, kon er niet in staan, maar zakte er geleidelijk aan in weg. Hachelijk was de positie van iemand, die daarin geraakte.

Men kwam er niet meer uit. Men kon er zich zelf niet uitwerken. Zelfverlossing was onmogelijk. Was uitgesloten. Aan een man in een put was nu de dichter gelijk. Critiek was zijn toestand. De dood voor ogen. Beleden moest worden; ik heb mijzelf in de diepte

gebracht. Door eigen schuld ben ik er ingekomen. Hij was in de diepte van zonde en ongerechtigheid terechtgekomen. De Heere had zijn ogen geopend voor de werkelijkheid. Deze werkelijkheid greep hem aan. Hij had tegen de Heere gezondigd. Zijn wet overtreden. Hij leefde in een gescheiden staat van God. Het trof hem tot in het diepst van zijn bestaan, dat de zonden scheiding hebben gemaakt tussen de Heere en hem. Als zondaar zal hij nu de eeuwige dood sterven. Voor altijd gescheiden zijn van God. Niet kennend Zijn gunst en gemeenschap. In de diepten moest hij buigen voor Gods recht. Voor 's Heeren doen.

Maar we horen hem ook roepen uit de diepten. De Geest, Die ontdekt aan de diepten, leert ook roepen uit de diepten. Het roepen uit de diepten is dus een levenskenmerk. Nu zijn er kerkmensen, die spreken over de diepten. Zij missen echter de beleving. Zij staan aan de rand van de diepten, maar zij zijn nimmer gekomen in de diepten. Wanneer we gevoelen dat we er in zijn, wordt het anders, dan roepen we er uit. Beschouwende kennis, de zaken beredeneren baten niet, wanneer de dood komt. Het komt op de beleving aan. Die beleving kennen Gods kinderen. Uit hun hart welt op, wat de dichter uit. Met hem roepen zij uit de diepten. Zij roepen. Roepen wordt in de diepten geleerd. Het bidden gaat over in smeken, roepen. Roepen tot de Heere. Het roepen blijft niet in de diepte, maar rijst uit de diepten naar omhoog. Het is een roepen tot de Heere. Een roepen tot Jehovah. Die Naam zegt, dat God barmhartig, genadig en groot van goedertierenheid is. In die Naam ligt verzegeld, dat allen, die Hem aanroepen Zijn goedertierenheid ondervinden. Die Naam nu is de dichter niet onbekend. Die Naam heeft waarde voor hem. Het kennen van die Naam verwekte goedertieren gedachten van de Heere in hem. Het gaf hem vrijmoedigheid om in zijn nood, die Naam aan te roepen. Te uiten: „Heere! hoor naar mijn stem; laat Uw oren opmerkende zijn op de stem mijner smekingen.” Wie dit nabidit, kent en gevoelt zijn nood. Weet zich een onwaardige. Men belijdt het van harte; het horen en verhoren des Heeren niet verdient te hebben. Naar recht moet de Heere in de diepte laten. In de diepte laten omkomen. Het is rechtvaardig, wanneer de Heere in Zijn heiligheid het oor afwendt van het roepen. Toch kon men het roepen niet nalaten. In het hart ligt door Gods genade de overtuiging, dat bij de Heere goedertierenheid is, dat bij Hem veel verlossing is. Deze geloofsovertuiging doet roepen. Vertrouwend roepen. Hij kan en wil en zal in nood, zelfs bij het naderen van de dood, volkomen uitkomst geven. De Naam Jehovah zegt, dat Hij wil en zal helpen. De Naam Adonai, geuit in vers 2 zegt, dat Hij kan helpen. Van Gods willen, van Gods zullen, van Gods kunnen is

VAN DE ADMINISTRATIE

Verleden week hebben wij een 85-tal kwitanties verzonden per P.T.T. voor betaling van de 7de jaargang van „Bewaar het Pand”. Enkele hebben we retour ontvangen met de mededeling zal gegieerd worden, waar natuurlijk niets op tegen is. Ons verzoek is bij deze, stel deze belofte niet uit, opdat niet één abonnee achter blijft. Wilt U er aan denken dat f 2,— extra kosten daarbij betaald moeten worden? Bij voorbaat voor alle medewerking onze dank. Voorts mogen wij mededelen dat wij weer een zevental nieuwe abonnees konden noteren, terwijl wij een drietal giften mochten ontvangen nl. 1 van f 15,—, 1 van f 10,— en 1 van f 5,—, waarvan wij dankbaar melding mogen maken. Aan de fam. Cr. te E. berichten wij, met dank voor Uw medewerking, dat de toegezonden f 25,— in goede orde is ontvangen. Bij de voortduur blijven wij ons blad in aller medewerking aanbevelen. Gironummer is 70.43.50, t.n.v. Adm. „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen a/d Rijn. v. d. L.

de dichter overtuigd. Vandaar dat de dichter het roepen niet staakt. Hij roept niet eenmaal, maar blijft aanhoudend roepen. Hij klemt zich in zijn smeken aan Gods Namen vast. Dit heeft Christus ook eenmaal gedaan, toen Hij als Borg, de verlossing van Zijn volk volbracht. Hij heeft in de plaats der Zijnen uit de diepste diepte geroepen en is verhoord. Immers van Hem staat geschreven: „Die in de dagen Zijns vleses gebeden en smekingen tot Degene, die Hem uit de dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen geofferd hebbende en verhoord zijnde uit de vreeze, hoewel Hij de Zoon was, nochtans gehoorzaamheid geleerd heeft uit hetgeen Hij heeft geleden en geheiligd zijnde is Hij allen, die Hem gehoorzaam zijn een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden.” Hierin nu ligt verzekerd, het horen, de verhoring van de smeking, van het geroep uit de diepte. De Heere schenkt wat het hart van Hem begeert. Hij haalt op uit de ruisende kuil, uit modderig slijk. Hij stelt de voeten op een rotssteen. Hij maakt de gangen vast. Hij geeft een nieuw lied in de mond. Een lofzang ter eer en verheerlijking des Heeren.

Leeft U in de diepte? Roept tot de Heere. Hoopt op de Heere. Hij zal U bevrijden, want Zijn naam is: HEERE; Heere!

M. C. Tanis.

Besprekingen van de Heilige Oorlog

33

Voor de heer Registreerder hielden de kapiteins alles zeer bedekt, hij wist tot nog toe niets van de grote ontwerpen van Immanuël, zodat hij onmogelijk het einde kon voorzien van zulk een slag, als die in de stad gevoerd werd. Spoedig klonk het de ganse stad door, dat het huis van Registreerder was ingenomen, zijn kamers bezet en zijn paleis tot een zetel van oorlog was gemaakt.

Voor Mensziel zag het er naar het oordeel van velen maar donker uit. Van de Prins had men harde gedachten. Het kwaad El-Schaddai aangedaan zou Hij zeker straffen. En de heer Registreerder was met al die zaken goed op de hoogte. Hij nam het, al was

het vol gebrek, toch nog op voor El-Schaddai en Zijn wet, waarom Diabolus hem in de gevangenis stelde. Zou Registreerder nu hij staat onder de heerschappij van Immanuël ons iets goeds te vertellen hebben? Mogelijk heeft de Prins door hem iets goeds te vertellen omtrent Zijn plannen met de stad. Maar niets daarvan, want tot allen die bij hem kwamen sprak hij van dood en verderf. Naar zijn oordeel zou het met de stad Mensziel bitter slecht aflopen, reken maar op het ergste. En wat is dat dan? Wel, dat wij net als Diabolus met de banden des doods geworpen zullen worden in de buitenste duisternis. Een oordeel, dat door de burgers zo maar niet aanvaard werd.

„Wat,” zeide de oude heer Registreerder, die steeds meer begon te ontwaken, gij weet het immers allen, dat wij verraders zijn geweest van de beroemde, regerende en heerlijke Prins Immanuël, Die met een Goddelijke opdracht is gekomen in de stad. Nu vliedt Diabolus voor Hem. Ook is mijn huis, gelijk gij merkt tot een sterkte gemaakt tegen het kasteel waarin Diabolus zich verbergt. Gij merkt toch wel dat hij ons heeft bedrogen.

Wat naar zijn woord nooit zou komen is nu ten volle werkelijkheid geworden. Hadden we, ja hadden we maar niet naar hem geluisterd. En nu is het te laat, waarop zullen wij hopen? De schade door ons aangebracht is door ons niet eens te berekenen en nog veel minder te vergoeden. Wat mij betreft, ik heb grotelijks overtreden. Met al de burgers van de stad hebben wij schandelijk gehandeld. Ik zweeg toen ik moest spreken en heb de justitie verhinderd rechte te doen, daar het mijn taak was dat ten uitvoer te brengen. 't Is waar, ik heb somtijds wel eens iets geleden van Diabolus handen, omdat ik de wetten van Koning El-Schaddai prees boven de zijne. Maar helaas! Wat heeft dat te beduiden? Zal dat een vergoeding zijn voor de rebellie en het verraad door mij gepleegd of in de stad Mensziel zonder tegenspreken toegelaten? O beeft, want al de gruwelstukken door ons bedreven zullen zeker door Koning El-Schaddai zwaar en eindeloos gestraft worden. Daar is voor ons in deze duisternis geen lichtpunt aan te wijzen.

Terwijl het leger met de wrake van Gods wrekende gerechtigheid door de stad trok om de Diabolisten op te zoeken en te straffen, vergaderde de oude Registreerder en de heer Verstand met enigen van de voornaamsten, te weten der genen die wisten dat zij moesten staan of vallen met de stad.

Dezen vergaderden op zekere dag en na breedvoerige besprekingen werden ze het eens om een request aan Immanuël te presenteren, terwijl Hij zich aan de poort had nedergezet. De zaken daarin vervat waren dat zij (de oude inwoners van de nu zo beklaaglijke stad Mensziel) hun zonden beleden en bedroefd waren, daar zij Zijn Prinselijke Majestiet zo beledigd hadden, biddende dat Hij hun het leven wou sparen. De tijd der genade kreeg waarde.

Met de komst van Immanuël in de stad werd 't haar pas duidelijk en steeds meer duidelijker, dat het zich door de verbinding aan Diabolus in de naamloze ellende had gestort.

Bij het licht dat de Vorst door de majesteit van Zijn heiligheid en rechtvaardigheid verspreide, werd het een zuchten onder de macht van Diabolus, het ongeloof en de schuld die gemaakt was. Maar dat ging gepaard met droefheid, boetvaardigheid en een smeken om ontferming. Doch hoe droevig het ook in Mensziel gesteld was, want naar aller oordeel was deze stad de ongelukkigste stad van de wereld, was zij toch door de komst van Immanuël gesteld vanuit de staat der ellende in die der genade. En zo leerde de stad vanuit de staat der genade de staat der ellende grondig kennen, en dat is voor het innerlijke leven van grote betekenis.

Wel had Mensziel in het opstellen en het presenteren aan Immanuël een ademtucht, een stille hoop op genade. Met een innig verlangen zag de stad al wenend en biddend uit naar verhoring. Dag en nacht waren zij met deze zaken bezig daar het allerergste ge-

vreesd werd. De gedachte van geworpen te zullen worden in de buitenste duisternis greep haar van alle kanten aan vanwege de gruwelstukken die bedreven waren.

Maar die stille hoop op genade werd zwaar beproefd. Op het verzoekschrift gaf de Prins gans geen antwoord, wat hun ontsteltenis niet weinig vermeerderde.

Onderwijl arbeidden de kapiteins, die in het huis van Registreerder waren met stormrammen om de poorten van het kasteel neder te werpen. Na veel moeite en arbeid werden de poorten van het kasteel genaamd Ondoordringelijk, nedergestoten en tot splinters geslagen, waardoor de weg gebaad werd om in de schans te treden waar Diabolus zich verborgen had.

Deze tijding werd gezonden naar de Oorpoort, want daar hield Immanuël zich op, om Hem te melden dat er nu opening gemaakt was in de poorten van zijn verblijf, waar Diabolus zich beveiligd had. O, hoe bliezen de trompetten op deze tijding door het ganse leger van de Vorst, omdat de oorlog nu zo nageeindigd en Mensziel dus in vrijheid gesteld was.

Toen rees de Prins op van de plaats, waar Hij Zich gelegd had. Riep de helden tot Zich die Hij voor deze tocht het bekwaamst oordeelde en marcheerde naar de straat die op des Registreerders huis aanliep.

De Prins nu was bekleed met wapenen van louter goud en marcheerde zo de stad in, waarbij de standaards voor Hem heen gedragen werden. Maar Hij hield Zijn gedaante zeer bedekt de ganse weg die Hij passeerde, zodat het volk uit hetgeen het van Hem zag niet kon oordelen van Zijn haat of liefde, toorn of genade.

Wel sprak Hij door daden van liefde, want Immanuël keerde zich met Zijn ganse leger tegen Diabolus en de Diabolisten, maar niet tegen de burgers van de stad. En dat was toch al een geweldige onderscheiding die opgemerkt werd. Maar waarom zweeg Hij en hield Hij Zijn gelaat bedekt? Nee, Mensziel kon niet juichen, was bezwaard, vreesde 't ergste, want daar lag een onverzoonde schuld op het hart te branden. Net als bij de broeders van Jozef. De één zeide tot de ander: „Voorwaar, wij zijn schuldig aan onze broeder, wiens benauwdheid der ziel wij zagen, toen hij ons om genade bad, maar wij hoorden niet, daarom komt die benauwdheid over ons.” Door het zwijgen van Immanuël begon het geweten steeds feller te spreken van het kwaad dat werd bedreven.

Nijkerk.

R. Kok

Genesis 2 en 3

1

Al geruime tijd liggen er verschillende brieven, die we van lezers van ons blad ontvingen, op behandeling te wachten. Ze gaan over hetzelfde onderwerp. Ze betreffen in hoofdzaak het boek van Prof. Dr. B. J. Oosterhoff: Hoe lezen wij Genesis 2 en 3? Dit werk verscheen dit jaar bij J. H. Kok N.V. te Kampen. Het kost f 19,50.

Uit de brieven spreekt een bepaalde verontusting. De lezers vragen om opheldering in ons blad.

Het gaat hier over een zaak, die niet alleen de belangstelling heeft van de briefschrijvers, maar zoals telkens weer blijkt ook van vele anderen. Daarom willen we in enkele artikelen aandacht besteden aan de studie van prof. Oosterhoff. Op de voorgrond stellen wij, dat in deze artikelen niet een volledige behandeling van dit boek te vinden zal zijn. Evenmin een kritische beoordeling omtrent de gehele inhoud. We willen alleen de indruk weergeven, die het lezen en overdenken van dit werk maakte. Dit zeggen we om bij voorbaat alle misverstand te voorkomen.

In de inleiding zegt prof. Oosterhoff, wat hem aanleiding gaf dit boek te schrijven. Daarbij zijn de uitspraak van de Generale Synode van de Gereformeerde kerken van Assen 1926 en de buiten werking stelling van die uitspraak in 1967 van groot belang geweest. Dat is te begrijpen. In 1967 werd Assen losgelaten.

Dr. Schelhaas ziet daarin een aantasting van het Schriftgezag.

Prof. Oosterhoff wijdde er artikelen aan in De Wekker. Hij ging uit van de juistheid van Assen, maar begon daar toch meer en meer aan te twijfelen en gaf bv. aan het eind van zijn Wekker-artikelen als zijn mening te kennen, dat wat ons in Gen. 2 en 3 wordt medegedeeld, echt gebeurd is, maar dat rekening moeten worden gehouden met een bijzondere wijze waarop dat gebeuren wordt medegedeeld.

We laten hier volgen, wat prof. Oosterhoff zelf verder schrijft:

„Dit vroeg om een nadere verklaring en motivering. Gedeeltelijk heb ik die gegeven in een lezing voor de Chr. Geref. Predikantenvereniging in juni 1968. Vanzelfsprekend moest ik mij in een bestek, dat een lezing toelaat, beperken.

Van de lezing verscheen een kort verslag in „De Wekker”. Daar dit verslag maar heel kort kon zijn en elke motivering moest worden weggelaten, kon het gemakkelijk tot misverstand aanleiding geven. Ik heb dan ook brieven ontvangen, waarin mij dingen werden verweten, die ik nooit gezegd of bedoeld had. Er waren er zelfs, die twijfelden aan de erkenning door mij van het gezag der Schrift.

Op de synode van onze kerken in Hilversum in het najaar van 1968 werden door een lid der synode enige vragen naar aanleiding van het bewuste Wekker-verslag gesteld. Het was toen niet de tijd en de plaats daarop in te gaan, maar de voorzitter der synode vroeg mij in een brochure een en ander nader te verduidelijken. Dat was toen geen officieel verzoek van de synode, maar de voorzitter gaf uitdrukking aan „het verlangen van velen”.

Als zodanig heb ik mij tot het schrijven gezet. Maar al schrijvende bleek mij, dat wat ik wilde zeggen binnen het bestek van een brochure niet blijven kon.

Al was het niet mijn bedoeling een uitvoerige exegese te geven van Gen. 2 en 3, daar dit kortgeleden nog door prof. Gispen was gedaan in zijn boek „Schepping en Paradijs”, kon ik er toch niet van buiten. Ik heb geprobeerd ook voor eenvoudige gemeenteleden te schrijven en moest soms wat uitvoerig zijn om ook hen in mijn onderzoek mee te nemen. Want het is mijn bedoeling met mijn boek samen op onderzoek te gaan.”

Tot hiertoe prof. Oosterhoff. We menen op deze wijze de bedoeling van de schrijver duidelijk naar voren te hebben gebracht. Daar heeft deze recht op. Hij heeft gepoogd door deze studie alle misverstanden en mogelijke vooroordelen weg te nemen. Daar moeten we dankbaar voor zijn. Dit houdt natuurlijk niet in, dat we het bij voorbaat met de geleerde schrijver eens moeten zijn, maar wel, dat we moeten uitgaan van de gedachte, dat het de bedoeling van prof. Oosterhoff is geweest om de verontrusting, die er was ontstaan, geheel weg te nemen.

Uit het feit, dat verschillende lezers van ons blad geschreven hebben, blijkt, dat er ondanks de brede uiteenzetting van prof. Oosterhoff toch nog verontrusting gebleven is. Dat kunnen we begrijpen. We kunnen veel waardering hebben voor de studie van de schrijver en het werk van grote waarde achten voor de theologische wetenschap, maar daarmee zijn de vragen, die er bij velen leefden, niet beantwoord.

Vandaar, dat we in volgende artikelen enkele opmerkingen willen maken. B.

Voor de jeugd

Beste Jongelui!

Ik heb naast mij een brief liggen van een vriend, die zich niet meer tot de jeugd wil rekenen en ook niet tot de middelbaren van leeftijd en nog minder tot de ouden van dagen. Nu dat kan ik allemaal begrijpen, als jullie weten dat hij 25 jaren oud is. Dan behoort je inderdaad niet meer tot de tieners en je bent ook nog geen man, in de volle zin van het woord. Althans, ik kan mij voorstellen dat hij

zich zo nog niet gevoelt en daarom ook niet wil bekeken zijn. Hij staat er tussenin. Dat is een heel mooie positie in dit verband, want dan geef je jong en oud de hand. Zodat door middel van deze vriend, jong en oud onderwys ontvangen kan.

Hij zit met bepaalde vragen, die hij graag beantwoordt. Het gaat over die gelijkenis van het koninklijke bruiloftsmaal, zoals jullie die beschreven kunnen vinden in Matth. 22 : 1-14. Hij heeft daar eens een dominee een verklaring van horen geven, die hem helemaal niet bevredigde. Nu heeft het weinig zin, om de gegeven verklaring, die hij mij mededeelde, te verhalen. Ik kan hem alleen wel zeggen, dat de mij meegedeelde verklaring ook niet bevredigt.

Over het algemeen is het niet eenvoudig om over gelijkenissen te spreken, hoe eenvoudig het ook schijnt. De verhalen op zichzelf zijn meestal niet moeilijk, daar ze ontleend zijn voor het merendeel uit de gangbare gebruiken, zoals die in de dagen van de omwandeling van de Heere Jezus op de aarde, waren. Maar elke gelijkenis heeft een bepaalde betekenis. En als je dan de verklaringen gaat lezen, die men van de gelijkenissen gegeven heeft, kom je er achter, dat deze veel en velerlei zijn.

Wat deze gelijkenis betreft, geloof ik dat je het beste de kanttekening van de Statenvertaling volgen kunt. Ik zou mijn jonge vrienden aan willen raden, om in voorkomende gevallen, als men met bepaalde vragen zit, omtrent Gods woord, toch eerst eens de kanttekening te raadplegen. Niet dat deze onder alle omstandigheden het einde van alle tegenpraak zijn, maar omdat ze geschreven zijn door mensen, die in hun tijd veel licht en zicht hebben gehad in het woord van God.

De kanttekening zegt dat de bedoeling van deze gelijkenis is: „voor ogen te stellen de grote ondankbaarheid der Joden, die, van God door de predikatie des evangelies tot de gemeenschap Zijns Zoons en der zaligheid geroepen zijnde, dezelve veracht hebben, en daarom zwaarlijk gestraft en verworpen zouden worden, en dat de heidenen daarna in hunne plaats zouden worden geroepen”.

Hier heb je de sleutel die toegang geeft tot de heilgeheimen, die God naar Zijn vreeverbond aan Zijn volk en kinderen bekend maakt.

De Joden waren een volk dat door de Heere afgezonderd was van alle andere volken. Zij waren de kinderen des koninkrijks. Zij waren de genodigden, de „eerst”genodigden, om te komen tot de bruiloft, die God voor Zijn Zoon bereid heeft. Dat wil met andere woorden zeggen: om te komen tot het volle heil, hetwelk in de Heere Jezus Christus aanwezig is voor arme zondaren.

De nodiging is tot hen uitgegaan, onder het O.T. door de profeten en priesters, en onder het N.T. door de apostelen en de evangelisten. Aan hen is eerst het evangelie verkondigd en aan hen moest ook steeds eerst het evangelie verkondigd worden, gelijk jullie dat in de Handelingen der apostelen herhaaldelijk beschreven kunnen vinden.

Doch hoe heeft men op de nodiging, om te komen tot het heil, gereageerd? Al werd de maaltijd hen nog zo aantrekkelijk voorgesteld, al werd het heil dat door de Heere Jezus Christus teweeggebracht zou worden en nu teweeggebracht is, nog zo ruim gepredikt, schier niemand sloeg er acht op. „Zij zulks niet achtende zijn heengegaan, deze tot zijn akker en gene tot zijn koopmanschap. En anderen grepen zijne dienstknechten, deden hun smaadheid aan en doodden hen”. Dat was in het verleden allemaal gebeurd. En dat zou in de toekomst weer gebeuren. Er zijn profeten en apostelen gedood, als trouwe dienaren van God. De koning in de gelijkenis is daarna toornig geworden en heeft zijn krijgsheren gezonden en de doodslagers vernield en de stad in brand gestoken. Dat ziet op de toorn Gods, die geopenbaard is, met de komst van de Romeinen, waardoor vele inwoners van Jeruzalem gedood zijn geworden, terwijl zij ook de stad in brand hebben gestoken, in het jaar 70.

Toen de „genoden” zich de bruiloft niet waardig keurden en dus om eigen schuld van het heil, in Christus geopenbaard, verstoken bleven, moesten de dienstknechten uitgaan in de heggen en stegen, om iedereen te nodigen. „Daarom gaat op de uitgangen der wegen, en zovelen als gij er zult vinden, roept ze tot de bruiloft”. D.w.z.: Toen de Joden het evangelie niet aanvaardden, moest het aan de heidenen verkondigd worden. Zie Hand. 13 : 46. Dat is ook gebeurd en velen hebben aan de nodiging gehoor gegeven. Zij zijn tot het geloof gekomen in de Heere Jezus Christus. Zij hebben Zijn heil aanvaard.

Doch niet allen, die van de heidenen de nodiging hoorden, zijn waarachtig bekeerd geworden. Ook daar zaten huichelaren tussen, wat ons voorgesteld wordt in die man zonder bruiloftskleed. Deze werd ontdekt, toen de gastheer binnenkwam en de aanzittende gasten overzag. Hij had de oude mens niet (als een kleed) uitgedaan, om de nieuwe mens, die naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid, aan te doen (als een kleed). De man zonder bruiloftskleed was dus, geestelijk gezien, een onwedergeboren mens. Een mens die geen deel had aan de gerechtigheid van Christus. Hij was wel meegelopen en ook in de bruiloftszaal gekomen, doch was de kleedkamer van vrije genade gepasseerd. Daar wordt een zondaar ontdaan van zijn eigen klederen, van ongerechtigheid en eigengerechtigheid, om bekleed te worden met het kleed van de Borggerechtigheid van Christus. Dat kleed werd in feite door hem veracht. Het wijst dus op degenen, die Christus en Zijn werk verachten. En dat maakt Gods toorn gaande, waarom de man werd buitengeworpen. Zo zal het een ieder vergaan, die zal proberen binnen te komen, zonder dat hij waarachtig tot God bekeerd is en zijn hoop op de Heere Jezus Christus en Zijn werk alleen, heeft leren stellen.

Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren. Degenen die geroepen zijn, zijn zij, die onder het welmenende aanbod van genade verkeren. Zij horen de prediking. Doch het woord der prediking doet in hen geen nut, omdat het met het geloof niet gemengd is. Dat is alleen het geval bij diegenen, die door de Heere tot de zaligheid verkoren zijn. Die worden op Zijn tijd met de genade des geloofs begiftigd en komen daarom ook werkelijk tot de daad van het geloof. Dat is: afzien van alle eigen kennen en kunnen om alleen te vertrouwen op het volbrachte Middelaarswerk van de Zaligmaker.

Door de roeping maakt God Zich vrij van elk mens. Niemand, die het evangelie gehoord heeft, zal ooit kunnen zeggen dat het voor hem niet bestemd was. Door de uitverkiezing bereidt God Zichzelf de eer. Een ieder die tot het geloof komt zal daarom moeten zeggen: Het is door U, door U alleen om het eeuwig welbehagen.

Deze gelijkenis is natuurlijk vol lering, ook voor onze jongens en meisjes. Jongens en meisjes, jullie staan op één lijn met dat oude bondsvolk. God heeft jullie Zijn beloften gegeven, en deze door de doop aan jullie voorhoofden betekend en verzegeld. Jullie leven daardoor onder een dure verplichting. Zie er het (oude) doopsformulier maar op na. De grote vraag is daarom: Wat doen we? Van nature zijn we aan de Joden gelijk, de genoden in de gelijkenis. We hebben het allemaal overal druk mee, behalve met dat ene nodige. Een wonder als het anders is. Vraag daarom maar veel of de Heere Zijn wonderen in jullie leven verheerlijken wil, zodat de roeping ook verstaan zal mogen worden. Dit gebeurt wanneer deze inwendig, krachtadig in ons leven wordt. Dan komen we als arme zondaren aan Zijn voeten terecht. Dan kunnen en willen we ook de kleedkamer van vrije genade niet meer passeren. Dan willen we eerlijke bruiloftsgasten zijn: dan willen we eerlijk zalig worden. God maakt al Zijn volk eerlijk. En wie eerlijk gemaakt is, houdt alleen maar schuld over. Voor diegenen liggen de klederen des heils gereed, die te verkrijgen zijn om niet. Ja, die worden er mede bekleed, om daar eeuwig de Heere de eer voor te geven.

Van harte worden jullie deze zaken toegebeden van jullie aller vriend,

Ds. H. C. v. d. Ent.

Boekbespreking

ZONNEHUIS-KALENDER 1973 JAARVERSLAG HET ZONNEHUIS 1971

De kalender wordt uitgegeven door de Christelijke vereniging tot verpleging van langdurige zieken „Het Zonnehuis”. Het is een bloemenkalender, die het heel goed doet. De prijs is f 2,50, plus f 1,- voor portokosten. Men kan het bedrag overmaken op postrekening 46.661 van de vereniging „Het Zonnehuis” te Utrecht, Willem Barentszstraat 13. Men steunt daardoor het werk der vereniging. Dit werk is omvangrijk en belangrijk. Het jaarverslag geeft er een inzicht in.

Stemmen uit Wittenberg - Uitgeefster De Gereformeerde Bibliotheek te Goudriaan.

Deze Stemmen bevatten preken, artikelen, brieven enz. van Dr. Maarten Luther en zijn tijdgenoten. Zij verschijnen in bundels. De 10e bundel is nu verkrijgbaar. Zij bevat Het Troostboekje en Hoe men bidden moet.

Het eerste werkje heeft Luther in 1519 geschreven voor Frederik de Wijze, keurvorst van Saksen, die toen ernstig ziek was. In de inleiding zegt Luther: „De Heilige Schrift vertroost echter op tweeërlei manier; doordat zij ons twee dingen tegelijk voorhoudt; twee dingen, die zij heilzaam met elkaar vermengt, namelijk het kwade en het goede dat ons overkomt.” En verder: „Wij hebben hier dus als het ware een schilderij bestaande uit twee panelen. Om er een beter inzicht op te krijgen, willen we elk paneel in zeven stukken verdelen. Het eerste paneel stelt „het kwade” voor; wij zullen nagaan: ten eerste het kwade in ons, ten tweede het kwade vóór ons, ten derde het kwade achter ons, ten vierde het kwade onder ons, ten vijfde het kwade aan onze linkerkant, ten zesde het kwade aan onze rechterkant, ten zevende het kwade boven ons. Dezelfde indeling handhaven wij bij het tweede paneel dat „het goede” voorstelt.”

Het 2e werkje in deze bundel heeft Luther geschreven op verzoek van Meester Peter, zijn barbier. Deze wilde van Luther weten hoe men bidden moet. Luther antwoordt hem in dit geschriftje. Na een inleiding geeft hij een parafrase van het Onze Vader en hij voegt er een van de Tien geboden aan toe. Zijn schets wil zijn een woord tot aanmoediging en tot onderricht.

De bundels kosten f 3,50 per stuk. Hartelijk aanbevolen.

EVANGELISEREN, DENKEN EN DOEN

Onder deze titel is van de pers gekomen een vierkante pocketuitgave (68 pagina's) waarin is opgenomen een tweetal lezingen over de „theorie” en de „praktijk” van het evangelisatiewerk. Het eerste draagt als titel „Evangeliseren, taak van de kerk”, door Drs. B. J. Wiegeraad (predt.-dir. IZB) en wil een hulp bij de bezinning zijn.

Het andere hoofdstuk is oorspronkelijk een referaat onder de titel „Evangelisatie in een nieuwbouwsituatie” en geeft een stukje praktijkervaring. Het is geschreven door Drs. C. Blenk, evangelist te Zoetermeer.

Vooral leden van evangelisatiecommissies, maar ook kerkeraadsleden en niet minder geïnteresseerde gemeenteleden vinden stof tot nadenken en gesprek te over in dit speciaal voor hen gemaakte boekje.

Het is te bestellen bij de boekhandel, maar ook rechtstreeks bij de uitgever: Bureau ECHO, Joh. van Oldenbarneveltlaan 10, Amersfoort, tela 03490-11949, giro 14.37.861, en wel onder nr. 907 voor de prijs van f 3,45.

B

Het adres voor al Uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prekenboeken, bijbels (uitsluitend statenvertaling) en psalmboekjes is

G. KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal
Telefoon 08385-13978 - Postbus 177

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnr. 77)

Wij leveren u alle

Bijbels en Psalmboekjes (Statenvertaling)

franko thuis

H.H. Kerkeraden!

Voor de levering van **huwelijksbijbels** houden wij ons aanbevolen

BOEKHANDEL VAN LEEUWEN

Wijk 7-78, Urk, telef. 05277-1783
na 7 uur: Almerelaan 1, telef. 05277-1593

Er zijn kranten en **KRANTEN...**

Zoals het hierboven afgedrukt is, bestaat het verschil alleen in lettertype: HOOFDLETTERS en kleine letters.

In de praktijk zijn de verschillen anders, groter, belangrijker !!!

En dan draait het uiteindelijk om principes – uw principes

U behoort overeenkomstig HET PRINCIPE waar voor uw geld te krijgen – GOEDE WAAR – GEDEGEN WAAR.

DAAROM is het **rd** opgericht om ons volk weer een **VOLWAARDIGE** en **PRINCIPIËLE** KRANT te geven.

rd

- Reeds voor ca. 75 % avondblad
- Derhalve actueel
- En toch positief-christelijk
- Met veel kerknieuws
- En een sterk groeiend abonnee-bestand

Een krant, die **OOK** in uw gezin thuis hoort

Hierlangs afknippen

RON

In open enveloppe zonder postzegel zenden aan :

N.V. REFORMATORISCH DAGBLAD
Antwoordnummer 92 - Apeldoorn

voor een werkelijk verantwoorde krant.

Geef ook mij het R.D. 14 **DAGEN GRATIS** (= f 4.10 voordeel). Daarna neem ik een abonnement per :

* KWARTAAL f 26.85 * JAAR f 104.55

(* Doorhalen hetgeen niet wordt gewenst)

Naam :

Straat en huisnummer :

Woonplaats :

Datum : Handtekening :

De kortste abonnementstermijn is 1 kwartaal.

DORDRECHT

HET BESTUUR VAN DE VER. VOOR CHR. ONDERWIJS OP REFORMATORISCHE GRONDSLAG TE

vraagt voor de Ds. Joh. Bogermanschool voor Basisonderwijs Steltenstraat 1 — Telefoon 01850 - 4 17 91 per 1 januari 1973 of zo spoedig mogelijk daarna, voor vast,

EEN ONDERWIJZER(ES)

als achtste leerkracht.

Het woningprobleem is tot nog toe steeds bevredigend opgelost.

Inlichtingen en/of sollicitatie aan het Hoofd der School de heer J. Mol, Iepenlaan 132, Dordrecht, telefoon 01850 - 6 18 73.

Een prachtboek voor U en Uw kinderen van de bekende schrijver

T. MATEBOER

die reeds vele boeken schreef en van wie heden een van zijn mooiste werken verscheen onder de titel:

DE KANONNIERS van de GROTE ARMEE

Dit boeiende en ontroerende verhaal, eerder als feuilleton geplaatst in het Reformatorisch Dagblad, beschrijft de tocht van het machtige Napoleons-leger naar Rusland waar menig moedig soldaat zijn leven liet door een onbeschrijflijke koude, en nimmer zijn vaderland terug zag.

Dit 256 pagina's tellende boek met 20 illustraties en gebonden in prachtige geplastificeerde kleurenband, kost **slechts f 9,75.**

N.V. UITGEVERIJ „DE BANIER”, POSTBUS 2330, UTRECHT TEL. 030 - 31 33 77.

Ook verkrijgbaar bij onze wederverkopers en bij de boekhandel

Voor bijbels, boeken en muziek is **LINDENBERG** uniek!

Grote voorraad-snelle levering, ook van de allernieuwste uitgaven

LINDENBERG'S BOEKHANDEL

Slaak 8 (postbus 4209) - Rotterdam-16
Telefoon 010-12 89 34

VEILIG VERMAGEREN ?
VOORDELIG VERMAGEREN ?
GEEN LASTIG DIEET ?

VERMAGERINGSKRUIDEN

Geheel plantaardig en volkomen onschadelijk !

Kuur voor een maand f 7,50
(alle kosten inbegrepen)

DROGISTERIJ

SIKKING

Barrevoetstraat 5 - Haarlem

Tel. 023 - 31 28 82 (b.g.g. 32 46 06)

Giro 190 609

Plaats uw familieberichten in „Bewaar het Pand”